

21. august 2015

UPA 2015/49

Inatsisartut Suleriaasianni § 33 naapertorlugu aalajangiiffigisassatut siunnersuut imaattoq matumuuna saqqummiuppara:

Ilinniartut Kalaallit Nunaata avataani ilinniartut naammassereernermik kingorna ukiut qulit angullugit Kalaallit Nunaannut uteqqittannginnerat kiisalu ilinniartut naammassereerlutik Kalaallit Nunaannut uteqqikkumasannnginnerannut pissutaasut pillugit misissuinissamut aallartitseqqullugit Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Misissuinerup kinguneranik uterartitsinissaq pillugu iliuusissamik pilersaarusiortoqassaaq, kalaallit ilinniartut naammassereerlutik Kalaallit Nunaannut uteqqittarnissaminnut kajumissuseqalernissaannut kammattuutaasussamik.

(Inatsisartunut ilaasortaq Randi Vestergaard Evaldsen, Demokraatit)

Tunngavilersuut

Tamatta oqartarpugut ilinniartariaqartugut aamma tamatta oqartarpugut, ilinniarneq siuariartornissamut aqquataasoq. Qujanartumik aamma amerliartuinnartut ilinniartalernikuupput. Inuusuttut ilarpassuisa Danmarkimi nunanilu allani ilinniarnissartik qinertarpaat, tamanna ilinniartunut nalissaqanngilaq, ilisimasaqarlualertarmata isumassarsiarpassuarnillu pissarsisarlutik. Peqataanik aamma Kalaallit Nunaat iluaquserneqartarpoq inuusuttugut nunani allani misilittakkanik pissarsingaangata.

Inuiaqatigiinnut kalaallinut ullumikkut apeqqut utikattuortoq tassaavoq: Sooruna ilinniartut amerlanerusut naammassereeraangamik Kalaallit Nunaannut uterneq ajortut? Soorunami ilinniartut naammassereeraangamik tamarmik Danmarkimut imaluunniit nunanut allanut uniinnarneq ajorput, kisianni amerlavallaat angerlaqqinneq ajorput. Taamaattumik apereqqissuunga: Qanoq iliorutta angerlartissavagut?

Siunnersuutigissavara uterartitsinissaq pillugu iliuusissamik pilersaarusiortoqassasoq ilinniartut amerlanerit angerlarusunnerusaleqqullugit.

Atorsinnaasumik iluatsittumillu tikilluaqqusisalnissaq qularnaarumallugu, isumaqarpunga allaqqaammut paaseqqissaartariaqaripput inuusuttut naammassereersut qassit Kalaallit Nunaannut angerlaqqinngitsoortarnersut. Uani naammanngilaq ukiumiit ukiumut paasisassallugu, qassit naammassisut angerlaqqittarnersut, ilinniartut erngiinnaq angerlaqqinngitsoortarnerannut pissutaasut arlaqarsinnaammata. Assersuutigalugu pissutaasimasinnaapput ilaqquttat allat ilinniarnerminnik naammassinneqqaartussat, aamma iluarsisassat assersuutigalugu attartornermut tunngatillugu pissutaasinnaapput il.il. pingaarnerpaavorli ilinniareernerup kingorna nunagisami atorfinissinnaanissaq. Taamaattumik misissuineq piffissami sivilisunerusumi ingerlanneqartariaqarpoq paaseqqissaarniarlugu inuusuttut qassit naammassereernerup kingorna angerlaqqinngitsoortarnersut.

Inuusuttut angerlarusuttannginnerannut pissutaasutut paasisat atorneqarluarsinnaapput piffissap ingerlanerani tunngaviusutut oqallisigineqartarsimasut iliuuseqarfiginissaannut:

- Meeqqat suli atualersimannngitsut paarsisussaqartinneqannginnerat
- init naammasserlaanit akilerneqarsinnaasut ikippallaarnerat
- atorfinerlaanut naammattumik ilitsersuisoqartannginnera

Misissuinerup atorsinnaassusaa qularnaarluarumallugu, misissuinermi annerpaamik mississorneqartariaqarpoq ilinniartut nammineq pissutigisartagaat Danmarkimiiginnarnissaminnut/nunani allaniiginnarnissaminnut. Tikilluaqqusinermi periusissanut nassuiaammi inerniliunneqartut apeqquataassapput. Qularnaapporli isumagissagatsigu Kalaallit Nunaanni ilinniartut taamatullu nunani allani Kalaallit Nunaanni inuussutissarsiornermut attaveqarluarnissaat ilisimasaqarnissaallu, eqqarsaatigalugit namminersorlutik inuussutissarsiorlutut aamma pisortat suliffeqarfii. Ullumikkut assersuutigalugu ilinniarneq ulloqartinneqartarpoq, amerlasuunut pingaaruteqartumik aamma attaveqarfissanik pilersitsiviusinnaasumik. Aamma isumaqarpunga qarasaasiami qupperneqartariaqartoq ilinniartut inuussutissarsiorlutullu attaveqatigiiffiginnaasaannik.

Taamaasilluta qularnaarsinnaavarput inuussutissarsiorlutut ilisimalissasut ilinniartut kikkut sumik aallartitsisimanersut inuussutissarsiorlutut soqutigisaasa iluanni aamma ilinniartut siunissami suliffigilersinnaasaannut annerusumik ilisimasaqalernissaq tunngavissinneqarsinnaavoq. Qupperneq taanna aamma atorneqarsinnaavoq aasami suliffissanik ujaasiffittut, ilinniarnermut atatillugu sungiusaatigalugu sullivissamik suliffissarsiorfittut, ilinniartut suliaqartillutik iluaqutissanik aallerfiattut aamma ilinniartutut suliffissarsiorfittut, tamanna aamma tikisitanik

pisariaqartitsinermut millisaataasinnaavoq, ilinniartut naammassinissartik sioqqullugu sullivik ilisarisimalereertassammassuk.

Taamaasillunga kissaatigaara, kalaallit ilinniartut nunani allaniittut angerlarnissaminnut pilinerusalissasut. Isumaqarpunga ilinniartunut angerlarusuttunut kajumissaataassasoq, Kalaallit Nunaat kusanartumik tikilluaqqusisalertuuppat.

Pisortanut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassai

Ilinniartut Kalaallit Nunaata avataani ilinniartut, naammasureernermik kingorna ukiut qulit angullugit Kalaallit Nunaannut uteqqittannginnerat kiisalu ilinniartut naammasureerlutik Kalaallit Nunaannut uteqqikkumasanninnerannut pissutaasut pillugit misissuineq tunngavigalu nassuiaasiassaq iluaqutaasumik suliarineqarsinnaavoq ilinniartut kattuffii kiisalu Danmarkimi Kalaallit Illui suleqatigalugit. Naatsorsuutigineqarpoq aningaasartuutit suliaq AC-p ilinniagartuup ukiumi ataatsimi akissarsiaanit qaffasinnerunaviangitsut, tassa 500.000 koruunit missaani akeqassasoq. Apeqqutaalluni tulliullugit sananeqartussat iliuusissanut pilersaarut qanoq annertutigissanersut nalilerneqarpoq tamanna aamma suliamut tunngatillugu aningaasartuutit AC-p ilinniagartuup ukiumi ataatsimi akissarsiaanit qaffasinnerunaviangitsut, tassa 500.000 koruuniussaasut. Taamaasilluta misissuinissaq kiisalu iliuusissanut pilersaarusiornissaq 1.000.000 koruuninik akeqarumaartoq taggipparput.

Kingunerissavaa - tassa ilinniartut amerlanerusut angerlaqqittalerpata - Kalaallit Nunaata kalaallinut ilinniartunut aningaasaliissutigisartagai naggataatigut tangeqarnerusumik kinguneqartalissapput, peqataanik nunaqavissut atorfiit amerlanerusut inuttalersinnaalissavaat, tikisitanik inuttaqartussaagaluit. Tamatuma saniatigut ilinniartup ilinniarnernut inuiaqatigiit aningaasartuutigisartagaat annerusumik ilisimasaqarnerulernissamut aningaasaliissutitut isigineqartalissagaluarput, ilinniartup ilisimalikkani kalaalli nunaanni suliffeqarnerup iluani atortassappagit.

Inuussutissarsiornermut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassai

Misissuinermut atatillugu soqanngilaq.

Innuttaasunut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassai

Misissuinermut atatillugu soqanngilaq.